

**Centralna Komisja
d.s. Stopni i Tytułów
w Warszawie**

**Opinia o dorobku konserwatorskim, dydaktycznym i organizacyjnym
Pana dr hab. Roberta Rogali, prof. UMK Wydział Sztuk Pięknych UMK w Toruniu,
w związku z postępowaniem o nadanie tytułu profesora**

Kwestionariusz osobowy

1. Dr hab. Robert Rogal urodził się 2 marca 1964 roku w miejscowości Płoty. W latach 1986-1991 studiował na Wydziale Sztuk Pięknych UMK, kierunku konserwacja i restauracja dzieł sztuki, na specjalności konserwacja i restauracja malarstwa i rzeźby polichromowanej. Tytuł magistra sztuki uzyskał za konserwację i restaurację obrazu J.C. Gessnitzera *Port w Hadze* oraz pracę teoretyczną pt. *Usuwanie pobiał z temperowych malowideł ściennych o pudrującej lub odspajającej się warstwie malarskiej od podłoża*. Promotorem obu części pracy dyplomowej była prof. dr Maria Roznerska.

Na ostatnim roku studiów odbył staż dydaktyczny w Zakładzie Konserwacji Malarstwa i Rzeźby Polichromowanej, gdzie prowadził ćwiczenia z konserwacji malarstwa ściennego. **Po uzyskaniu dyplomu magisterskiego, 1 grudnia 1991 r. został zatrudniony na stanowisku asystenta, na którym pozostawał do 30. 11. 2002 roku.** W 1993 roku powierzono mu zadanie transferu i konserwacji fragmentów dekoracji sgraffitowej z zamku w Żarach. Wyznaczyło to magistrowi Robertowi Rogali kierunek przyszłych zainteresowań i temat rozprawy doktorskiej.

2. **Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika, Wydział Sztuk Pięknych, w zakresie nauk o sztuce uzyskał po złożeniu przypisanych egzaminów, na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej pod tytułem „Problematyka technologiczna i konserwatorska XVI i XVII-wiecznych sgraffiti,” nadany uchwałą Rady Naukowej Instytutu Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa z dnia 23 kwietnia 2002 roku. (Skan dyplomu dołączony do dokumentów)**

Rozprawa dr Roberta Rogali została wyróżniona przez Rektora UMK.

1 grudnia 2002 roku został mianowany na stanowisko adiunkta i kontynuował działalność naukowo-badawczą oraz konserwatorsko-restauratorską i dydaktyczną.

Doświadczenie konserwatorskie zdobywał pracując w zespołach pod kierownictwem m.in. prof. M. Roznerskiej: przy konserwacji malowideł ściennych w Darłowie, Skrzatuszu i Świdnicy. Znalazło to odzwierciedlenie w projektach badawczych (granty UMK, KBN), pracach konserwatorskich (konserwacja i restauracja sgraffit w Żarach, Nysie, Kamieniu Krajeńskim, Trzebiatowie), wystąpieniach konferencyjnych (Kijów 1999, 2001, Toruń 1998, 2002) i publikacjach w *Actach Universitatis Nicolai Copernici Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo* (Toruń 1995, 1998 i 2002) oraz w materiałach z konferencji *Od badań do konserwacji i Ars Longa - Vita Brevis* (Toruń 2002) Brał udział w konferencjach w Kijowie (2003, 2005), Krakowie (2002), Bordeaux (2003), Toruniu (2002, 2004, 2008)..

W uznaniu doświadczeń w zakresie transferu dekoracji ściennych w 2002 roku zaproponowano mu wykonanie prac przy transferze i konserwacji malowideł ściennych w Egipcie. W 2003 roku kierował polsko-egipskim zespołem prowadzącym prace przy malowidłach w *Dom Sit Wassili w Kairze*. Realizacja ta została bardzo doceniona przez zleceniodawców i w kolejnych latach powierzono dr Robertowi Rogali następne zadania konserwatorskie. **Efekty badań i prac konserwatorskich znalazły odzwierciedlenie w wystąpieniach konferencyjnych i publikacjach: Warszawa 2005, Toruń 2005, Kobe 2005, Osaka 2006, Tokio 2006, Warszawa 2007, Shizuoka 2007, Toruń 2007 i 2008, Thira 2008, Kijów 2008, Osaka w 2002 roku.**

3. 17 listopada 2009 r. na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu dr Robert Rogal obronił rozprawę habilitacyjną w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuki projektowe. Rozprawa pt. *Problematyka likwidacji odspojeń tynków w starożytnych malowidłach ściennych w Egipcie* została nagrodzona przez Rektora UMK. (Skan dyplomu dołączony do dokumentów).

1 lutego 2013 roku dr hab. Robert Rogal został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego UMK Toruń, Instytut Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa.

DOROBEK NAUKOWY I ARTYSTYCZNY PO UZYSKANIU STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO JEST IMPONUJĄCY:

w latach 2009-2018 dr hab. Robert Rogal prof. UMK był autorem lub współautorem prac konserwatorsko-restauratorskich i dokumentacji 41 obiektów zabytkowych. Opublikował 18 prac, 6 samodzielnych i 12 we współautorstwie. których tematyka odzwierciedla jego zainteresowania dotyczące dekoracji ściennych, ich problemów konserwatorskich i interdyscyplinarnych badań.

Dziewięć konserwatorskie – przykładowe prace

1. Rogal R. (autor prac konserwatorskich, restauratorskich i dokumentacji), transfer, konserwacja, restauracja i dokumentacja prac przy archeologicznych profilach ziemnych ze stanowiska na Ostrowie Tumskim w Poznaniu. Toruń 2009.
2. Konserwacja i restauracja oraz dokumentacja prac przy wewnętrznych ścianach prezbiterium (malowidła ściennie, tynki, elementy ceramiczne) kościoła filialnego p.w. św. Stanisława Kostki w Chwarszczanach, Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Sarbinowie, woj. zachodniopomorskie, (2013 r.).
3. Konserwacja, restauracja i dokumentacja prac przy polichromii na ścianach sześciobocznej nawy kościoła parafialnego pw. św. Gertrudy w Darłowie, woj. zachodniopomorskie (2014). Autorzy prac konserwatorskich, restauratorskich i dokumentacji: Robert Rogal, Jarosław Rogoż.

NAJWAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIE ARTYSTYCZNE

Za najważniejsze dzieło artystyczne dr hab. Robert Rogal prof. UMK uważa konserwację i restaurację polichromii ściennej w kościele pw. św. Stanisława Kostki w Chwarszczanach
Cykl malowideł zdobiących wnętrze kaplicy powstał prawdopodobnie około 1400 r. lub w końcu lat 90. XIV w. Podczas bitwy pod Sarbinowem w 1758 r. kaplica częściowo spaliła się, a malowidła zostały znacząco zniszczone i w następstwie tego kilkakrotnie ulegały przeobrażeniom stylistycznym (przemalowaniom). Wybór dzieła został podyktowany złożoną historią i problematyką konserwatorską obiektu oraz koniecznością wykonania szerokiego zakresu badań i prac konserwatorsko- restauratorskich. Autorka opinii zgadza się bez zastrzeżeń z wyborem najważniejszego osiągnięcia artystycznego. Było to bowiem zadanie trudne, wymagające dużej wiedzy i doświadczenia konserwatorskiego oraz umiejętnego łączenia nauki, interdyscyplinarnych badań i problemów restauratorskich bardzo zniszczonych malowideł. Wnętrze kaplicy po konserwacji i restauracji nawiązuje do stanu z przełomu XIX i XX wieku, ale w większym stopniu wyeksponowane są relikty średniowieczne.

PRZYKŁADOWE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE

1. Rogal Robert: *Washi kozo i funori jako materiały do licowania przenoszonych malowideł ściennych*. - Acta Universitatis Nicolai Copernici. Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo, Z.S. 71-96, il.;
2. Cupa Adam, Felczak Mariusz, Kurkiewicz Teresa, Lament Angelika, Rogal Robert, Rogoż Jarosław, Szroeder Paweł, Więcek Bogusław: *Thermovision and ground penetrating radar for investigation of architectural decorations potential and limitations*. W: 11th International Conference on Quantitative InfraRed Thermography (QIRT 2012), Naples, Italy, 11-14 Jun 2012 / ed. by Gennaro Cardone. [S.L : s.n.], 2012. Art. 263-1-6, il.

3. Wojciech Bartz, Jarosław Rogóż, Robert Rogal, Adam Cupa, Paweł Szroeder, *Characterization of Historical lime Plasters by Combined Non-destructive and Destructive Tests: the Case of the Sgraffito in Bożków (SW Poland)*, *Construction and Building Materials*, vol. 30, 2012, s. 439446. ISSN 0950-0618. **Czasopismo umieszczone na Liście Filadelfijskiej.**
4. **Dr hab. Robert Rogal prof. UMK jest także autorem wielu ekspertyzy i innych opracowań wykonanych na zamówienie instytucji publicznych lub przedsiębiorców, także nadzorował kilkanaście prac konserwatorskich.**

DOROBEK DYDAKTYCZNY I POPULARYZATORSKI

Początkowo w ramach zajęć dydaktycznych na UMK dr hab. Robert Rogal prowadził ćwiczenia z konserwacji malowideł ściennych, w ramach których przedstawiane i realizowane były prace związane z zabiegami transferu malowideł. Prowadził też ćwiczenia terenowe. W 2002 roku był opiekunem studentów na warsztatach malarstwa ściennego *International frescoes in Florence*, organizowanych przez Romualdo del Bianco Foundation. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego na Wydziale Sztuk Pięknych UMK prowadzi szereg zajęć dydaktycznych, na które składają się wykłady, ćwiczenia, konwersatoria i seminaria. Prowadzi wykłady *Konserwacja i restauracja malarstwa ściennego*, obowiązkowe dla studentów specjalności konserwacja i restauracja malarstwa i rzeźby polichromowanej oraz wykłady *Problematyka konserwatorska malowideł ściennych*, których słuchaczami mogą być wszyscy zainteresowani studenci UMK. Dla studentów kierunku Malarstwo (w Instytucie Artystycznym Wydziału Sztuk Pięknych UMK) wyklada *Historię malarstwa w architekturze*.

Promotor 6 prac dyplomowych magisterskich:

1. **Angelika Lament**, *Badania radarowe na modelu uszkodzonych i konserwowanych tynków polichromowanych*, Toruń 2012. Nagroda im. doc. Leonarda Totwirta za pracę dyplomową (konserwatorsko-restauratorską i teoretyczno-badawczą) obronioną w 2012 r.
2. **Anna Żychska**, *Nanocząsteczkowe wapno do konsolidacji fresków i sgraffit*, Toruń 2012 r. Wyróżnienie im. doc. Leonarda Torwirta za pracę magisterską (teoretyczno-badawczą) obronioną w 2012 r.
3. **Kacper Kacprzak**, *Badania nad możliwością zastosowania pochodnych celulozy do zabezpieczania malowideł ściennych podczas zabiegów transferu*. Praca obroniona w 2015 r.
4. **Aleksandra Krajewska**, *Aranżacja w procesie konserwacji malarstwa ściennego (część teoretyczno-badawcza pracy dyplomowej) oraz Konserwacja i restauracja malowidła ściennego z budynku siedziby Fundacji Ducha na Rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych w Toruniu*. Nagroda im. doc. Leonarda Torwirta za pracę dyplomową obronioną w 2015 r.
5. **Bogumiła Karwacka**, *Badania nad zastosowaniem mas szpachlowych Italstucco i Modostuc w konserwacji malowideł ściennych na podłożach mineralnych*. Praca obroniona w 2015 r.
6. **Julia Szczerbińska**, *Rozwarstwienie fragmentów dekoracji ściennej z krużganków przy kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Kcyni*. Nagroda im. doc. Leonarda Torwirta za pracę dyplomową obronioną w 2017 r. Tytuł *Absolwenta Roku 2017* na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. (promotorstwo wspólnie z dr S. Lim)

Przewody doktorskie

1. **Przewód doktorski mgr Angeliki Lament-Kosińskiej** w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie konserwacja i restauracja dzieł sztuki na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. Temat: *Problematyka konserwatorska malowideł ściennych Wacława Taranczewskiego*. Praca obroniona w 2017 r.
2. **Przewód doktorski mgr Magdaleny Kapki** w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie konserwacja i restauracja dzieł sztuki na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. Temat: *Malarstwo ścienne Jerzego Nowosielskiego - zagadnienia warsztatowe*. Otwarcie przewodu nastąpiło 13.06.2017 r.

PEŁNIONE FUNKCJE ADMINISTRACYJNE W UCZELNI

- Prodziekan Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu - w latach 2008-2012
- Kierownik Studiów Doktoranckich w Dziedzinie Sztuk Plastycznych w Dyscyplinie Konserwacja i Restauracja Dzieł Sztuki - od 01.11.2012 r. do 31.12.2014 r. -
- Dyrektor Instytutu Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa Wydziału Sztuk Pięknych UMK od 01.01.2015 r.

Członek: Kolegium Elektorów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika na kadencję 2012-2016, Rady Programowej Międzywydziałowych Interdyscyplinarnych Studiów Humanistycznych (od 2008 r.), Komisji Dyscyplinarnej Uniwersytetu dla Doktorantów - od 2012 r., Wydziałowej Komisji (Wydział Sztuk Pięknych UMK w Toruniu) ds. Jakości Kształcenia w latach 2012-2014, Komisji ds. Studiów Doktoranckich w Zakresie Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki (od 2012 r.) oraz członek komisji egzaminacyjnych.

OTRZYMANE NAGRODY ORAZ WYRÓŻNIENIACH ZA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE DYDAKTYCZNE I ARTYSTYCZNE

- **W 2008 i 2009 roku najwyższe nagrody Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w konkursach *Dzieło Roku*, w kategorii *Konserwacja Zabytków*.**
- Indywidualne wyróżnienia i nagroda Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu za: osiągnięcia uzyskane w dziedzinie naukowo-badawczej i artystycznej w latach: 2006 r., 2008 r. i 2009 r. oraz w 2015 (zespołowa przyznana w 2016 r.)
- Indywidualne nagrody i wyróżnienia Rektora UMK w Toruniu za osiągnięcia w działalności organizacyjnej w roku akademickim 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012 oraz nagrody zespołowe przyznane w 2012 i 2015 (przyznane w 2016 r.).
- **Medal Komisji Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania przyznany przez Ministra Edukacji Narodowej w 2011 r.**
- Medal Srebrny Za Długoletnią Służbę przyznany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 2017.

Wdrożenia technologii, konstrukcji, procesów, rozwiązań oraz procedur:

Innowacyjna technologia transferu archeologicznych profili ziemnych, została zastosowana w Rezerwacie Archeologicznym *Genius loci* na Ostrowie Tumskim w Poznaniu. W latach 2009-2011 autorski nadzór nad pracami konserwatorskimi na zlecenie Muzeum Narodowego w Poznaniu. Projekt Realizowany ze środków Unii Europejskiej.

Członkostwo w organizacjach i stowarzyszeniach popularyzujących naukę, kulturę i sztukę

Członek Związku Polskich Artystów Plastyków (od 1994).

Członek PKN ICOMOS (od 2008 r).

Członek Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków (od 2016 r)

Członek Stowarzyszenia Dziedzictwo Torunia,(w latach 2009-2017 Zastępca Przewodniczącego) Zastępca Przewodniczącego Stowarzyszenia Przyjaciół Zakładu Konserwacji Malarstwa i Rzeźby Polichromowanej Toruńskiej Szkoły Konserwacji (od 2001 r).

A także; **od 2013 roku Rzecznik Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.**

OCENA AUTOREFERATU

W autoreferacie autor zaprezentował swój dorobek artystyczny oraz badawczy od początku konserwatorskiej działalności – obrony pracy magisterskiej i teoretycznej. Szeroko omówił przebieg drogi naukowej i zawodowej. Wymienił wszystkie konserwowane obiekty, uzasadnił kierunki działania, zastosowane metody i badania a także wybrane rozwiązania estetyczne.

W podsumowaniu autoreferatu przedstawił swoje credo konserwatorskie, które stale towarzyszyło mu w pracy. Jest to przekonanie o interdyscyplinarności tej dyscypliny i potrzebie jej zrównoważonego rozwoju. Zachowanie autentyczności zabytku i dzieła sztuki wymaga odpowiedniego rozpoznania funkcji i materii obiektu, istniejących zagrożeń środowiskowych i właściwości stosowanych metod i materiałów. Jednak dominujące naukowe podejście do artystycznego dziedzictwa może odsunąć na dalszy plan estetyczną wartość dzieł sztuki. Jeżeli

malowidło ściennie, pełniące pierwotnie funkcje dekoracyjne, zostanie zamienione w naukowy preparat, to większość odbiorców nie dostrzeże w nim piękna. Brak impulsu estetycznego może spowodować, że użytkownicy nie będą przywiązywać odpowiedniej uwagi do ochrony takich obiektów, tym samym będą one bardziej zagrożone. Działania estetyczne są często niezbędne, ale nie powinny polegać tylko na mechanicznym uzupełnianiu tego co się nie zachowało. Przywrócenie pierwotnego stanu jest niemożliwe. Twórcza praca restauratora polega na odpowiednim wyborze, zestawieniu i zaaranżowaniu elementów powstałych w różnych okresach, również w czasie prac konserwatorskich. W ten sposób powstaje nowa wartość estetyczna dzieła, inna od wcześniejszej, wynikająca z koegzystencji przeszłości z teraźniejszością.

KONKLUZJA

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji procesu kształcenia, i doskonalenia własnej wiedzy i umiejętności w zakresie sztuki konserwacji i restauracji dzieł sztuki dr hab. Robert Rogal prof. UMK w Toruniu jest wszechstronnie przygotowanym artystą konserwatorem dzieł sztuki i pracownikiem nauki, o imponującym dorobku artystycznym i naukowym. W swoich publikacjach wielokrotnie podkreślał, iż konserwacja i restauracja wymaga umiejętnego łączenia nauki i sztuki, artystycznej wrażliwości z racjonalnością badań naukowych. Osiągnięcia artystyczne, konserwatorsko restauratorskie i dydaktyczne dr hab. Roberta Rogali prof. UMK stanowią nie tylko znaczny wkład w samą dyscyplinę, są również ich efektywnym przełożeniem na sferę nauki, dydaktyki i upowszechniania kultury oraz kształtowania estetycznych postaw polskiego społeczeństwa. Dorobek należy również szczególnie wysoko oceniać w aspekcie troski o zachowanie naszego dziedzictwa kulturowego i uchronienie go przed nieprofesjonalnymi działaniami.

Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne (konserwatorskie i restauratorskie), naukowe i dydaktyczne Pana dr hab. Roberta Rogali prof. UMK są wybitne i w pełni spełniają wymagania na przeprowadzenie postępowania o nadanie tytułu profesora.

